

תותח ס יונים

פזלו לעבר הנספחים הצבאיים של ארצ-ה"ב ובריטניה הגדולה עת רעמו התותחים בני 25 ליטראות ומאות יונים פרחו בא- ויר - כרמלה ויגאל ידין (למה לא ישבו בתא הנכבדים ביותר ???) נראה היה כי העשן הסמיך מדי התורם מלוע התותחים כביום רמון, עורר צחוק רב שאינו משתמע לשתי פנים מצד אותם הקצינים ש- ישבו משמאל לתא הנכבדים ביותר. אבל - 35 אלף הצופים האחרים לא צחקו - מהם כולם שצבאות פרוק ועבדאללה גם הם לא צחקו לפני שנתיים בחודש זה בפני אותם התותחים.

סך הכל של יום 27 בספטמבר 1950 - המפגן האדיר ביותר של מכוניות שזכתה ארץ זו לראות ביום מן הימים עד כה. עשרות אלפי גלון בנוזן שרופים, וגלגלי לים משופשים, מחיאות כפים סוערות לכבוד דגלי ארה"ב, בריטניה, שווייץ, הור, אוסטרליה וארגנטינה - הכל בערבוניה. לרגעים נר- אה האיזטד כמגרש אולימפי סי בה' הידיעה.

גם שר האוצר קפלן מחה כף, חבל שלא ראה במפעל הזדמנות של מיליון במטבע ור בדרך הקלה ביותר - פלוס תעמולה מצוינת ל- ציונות.

כנראה שאת העסק הטוב ביותר עשתה חברת "אל-על", אבל גם היא כעסה במקצת. עסקן ידוע של המכבי צלצל לחברת "אל-על" לשאול אם ידוע להם זמן בואה של הקבוצה מר אמריקה. על כך ענה הדובר מהדף השני של החוט: "את זה שאל מהגויים שלך בט.ו.א. הרי להם ניתן להטיס את הנוכח האמריקאית".

יש אומרים שבתור אטרקציה עיקרית שימשו הצלמים לעשרותיהם שמלאו את המגרש. ימים על ימים קודם לכן ישבו ב- לשכת התעונות הממשלתית באי כוח ה- צלמים המקצועיים שפרנסתם על מאורע כזה והסדירו את "מבצע צלום" על הצד הטוב ביותר אבל כשהתחיל טקס הפתיחה היו על המגרש לא פחות 50 צלמים מיותרים, ביניהם "החפרס" הידועים, תיר רים, צלמים חובבים, אחרים שמצאו מצלמה חלודה במגרה השלישית למטה בארון ה- לראנטיקות, וילדים עם מצלמת הבר מצוה. לרבים שמשו מצלמה - כרטיס כניסה. האיזטד החדש שעלה רבבות לירות עיר דנו באמצע בנייתו. בחלקו האחד הותקנו ספסלי בטון ואילו בחלקו השני - עירי מות אדמה. יש לקחת שהעבודה בו לא תיפסק עם המכביה, כי עם כוא הגשמים תיסחף האדמה למקומה וברמתגן יעמוד רק חצי איצטד.

חברי קיבוץ קונים נשים

עצם צרוף המלים "קיבוץ ערבי" מעורר בעיות לאין ספור. ורבות אפשר להגות בכך, עד שרואים קיבוץ זה, ואז - אוי לעיניים שכך רואות!

הקיבוץ שוכן כבוד באחת החצרות ה- טיפוסיות של לוד, ברחוב צדדי. עם פתיחת השער מתגלה לעין עוובה רבה. בין שלל עשבי הבר, במרכז, מבצבצת קבוצה קטנה של צמחים ירוקים יותר, גדלים כמי- עוט זה על זה.

"זהו גן הירק שלנו" מסביר מורה הדרך, חבר הקיבוץ, שחזר זה עתה מ- עבודת-החוף שלו.

כל נפש חיה לא נראתה לעין. אחרי צע- דים מספר ופנייה ימינה, נתגלתה לעין קבוצת תרנגולות מנומרות ושתי עזים. תנועת התרנגולות והעזים היתה מכוונת ל- מרפסת, שעליה ישבו כמה ערבים וער- ביות, מסובים בבטלנות מורחית על כוס תה עם גנענע.

זהו המנהל שלנו, אחד ממכריו וש- תי נשותיו.

ועויו ותרגולותיו - אפשר להוסיף במעט ציניות. כי הרי - אין בקיבוץ מ- קום ל"מנהל", שניתנת לו דירה לחוד, וא- שר לו עזים ותרגולות, לצרכיו הפרטיים, אך ורק למשפחתו.

מדברי המנהל עם שאר הערבים שהיו על המרפסת - הם לא ידעו כי יש כאן שומעי ערבית, לכן שוחחו על ענייניהם מבלי תת מעצור ללשונם - התברר כי הוא שופך את מנהלתו, כיאות לנכבד כמו- הו. אין הוא גם עורב, רק מחלק פקודות והוראות ועל פיו יישק כל דבר.

ה"מנהל", עומר זינתי, משתוקק מאוד להראות את פרצופו בפני המצלמה ככל האפשר, אך ע"ת יבקשוהו לספר על ה- קיבוץ, נענה הוא בלי רצון ומוסר "ציו- נות" יבשה מאוד. בקושי רב אפשר להוציא מפיו:

הקבוצה נמצאת בלוד זה למעלה משנה, ולמעשה אינה עוסקת בהכשרה חקלאית או קיבוצית. את אנשיה אוסף ה"מנהל" מכל

הנספחים הצבאיים כפתיחת. המכביה - רעם התותחים הצחיק...

קצות הארץ, בעיקר מבין אנשים חסרי משפחות. חלק מהם מכיר היטב את קיבוצי היהודים. (ומכאן יש להניח, שהם מתמר- מרים מאוד על צורת הקיבוץ שלהם ויעזו בו אותו ברגע שיצטיידו בתעודות זהות ועבודה - אם עדיין לא עשו זאת). למעלה מ- 90% עובדים עבודות חוץ. תכניות ל- עתיד - אין. מדריכים שיתנו להם את ה- דרך, שתובילם ביום מן הימים לחיי קי- בוץ ככל הקיבוצים - "הבטיחו" להם. מי הבטיח? אין תשובה. זיקתם החברתית ל- מקום - אפס: עד הערב יושבים כולם בבתי הקפה בלוד או בירוש.

עוד פרט פיקנטי: אין ערביה שדחה תר- שה לה להצטרף לצורת חיים קיבוצית. כלומר: שאביה יוציאנה חניגם מביתו. בחור זה עולה כ-300 ל"י. פרט לשתי נשי ה- "מנהל" - אשר אין להן כל מגע עם ה- קיבוץ - אין אף בחורה אחת במקום; וזאת אפשר להרגיש היטב, על פי הסירי- חון המבהיל השורר במטבת- כעת התאר- סו שניים עם בחורות מתחנת-הרכבת, ות- היינה אלה שתי ה"חלוצות" הראשונות. מעניין לדעת מניין רכשו, קיבוציניקים ל- אוריה, כסף רב כל כך לשם קנייתן?

מורה הדרך, עלי, וכן ה"מנהל", היו בדעה אחת, כי הקיבוץ הערבי שייך למפ"ם. זוהי,

כמדומה, המפלגה שאליה שייך ה"מנהל", שהוא, דרך אגבי, פחות או יותר, "עסקן".

שנה טובה ומאושרת

לקראת השנה החדשה קיבלו ראשי המשטרה בתל אביב ברכה אחת בלבד. לא המוסדות העומדים בקשר יומיומי עם המשטרה, לא עורכי הדין הרבים, לא העתונאים, לא הפרקליטים ולא השופטים הם אשר שלחוה. היתה זו חבילה קטנה ועליה רשום בכתב ידה של אשה: "מס' קרת המשטרה בתל-אביב - ברכת שנה טובה ומאושרת" על החתום היתה: צילה צויקלר. כתובת השולחת: בית הסוהר...

וזהי אחת הברכות הנדירות ביותר, שנשלחה לכבוד ראש השנה ביום מן הימים. עולם שלם צפון בחבילה קטנטנה זו, שנת- קבלה במשטרת תל-אביב, חייה של אם ואשה, אם שרצחה את ילדה הפעוט וה- יושבת עתה מאחורי הסורג בתוקף פסק דין של 12 שנות מאסר.

החבילה הכילה - שתי בובות קטנות מעבודת ידה של האסירה צילה צויקלר, מתנה למפקדי המשטרה, אלה שאסרוה והביאוה לדין בעבור הרצח. לפני כשנה עמדה צילה צויקלר בפני השופטים, כשפניה מופנות הצדה ודמעות יורדות ללא הרף מעיניה במשך כל מהלך המשפט. אשה צעירה לימים, בת 28 בסך הכל, בהירת שער, רזה ובעלת עיני תכלת. היא עלתה לארץ לפני כמה שנים, היתה נשואה לאדם שבגד בה ועזבה לנפשה. היה לה ילד פעוט, בן שנתיים וחצי היה, והיא מסרה אותו למוסד בקרבת כפר סבא. ויום אחד גודע לה, כי בעלה לשעבר חי עם אשה אחרת והקנאה אכלה בלבה והעבי- רתה על דעתה.

היא באה לאותו מוסד, קראה לילד החור- צה, הלכה אתו לטייל וברגע מסוים הוציאה לפתע מארנקיה בקבוק חומצת ושפכה את תוכנו על פניו. הילד האומלל מת כעבור שעות מספר מהכוויות. אנשים שעברו במקום ראו אשה מתיפחת בבכי כשהיא רצה לאורך הכביש וצועקת: "אם יש לו אשה אחת לא יהיה לו ילד ממני..."

משפחה של צילה צויקלר ארך בסך הכל יומיים. היא הודתה באשמה. היא לא ניסתה להגן על עצמה וסירבה לקבל סני- גור גם כאשר בית המשפט דרש זאת ממנה. היא רק עמדה ובכתה וביקשה את העונש. והוא ניתן לה: 12 שנות מאסר, בהתחשב עם הניסיונות השונות.

ועתה, מבית הסוהר, שלחה צילה צויקלר את פרי עבודתה - שתי בובות ילדים למ- פקדי המשטרה. וזו היתה הברכה היחידה, שקיבלו הקצינים השנה מ"הציבור".

הסרביסים היפים

כאשר הבחין פקיד המכס בחיפה בתוכן המסען שהגיע מניו-יורק - קרנו פניו. מערכות כלי מטבח נחמדים עם צפויים אמ- נותיים! לבסוף השיג לבת זוגו את מבוקשה. בהגיעו הביתה הודיע לאשתו בשמחה, שבקרוב תוכל להשיג בחנות "המשביר לצרכן" מערכת כלים מפוארת, מתוך המס- ען שהביא עולה חודש מארה"ב.

ומניין לך שזה היה דווקא ב"המש- ביר לצרכן"? - שאלה עקרת הבית.

שתי הבובות, מתנת צילה צויקלר לא המוסדות ולא השופטים.

ולמי יחלק המפקח על המלאי את הסחורות הדפיציטיות, אם לא ל"משביר המרכזי"? השיב הפקיד בנעימה רבת מש- מעות.

הנימוק היה יותר מדי מציאותי אבל לשוא חזרה חובבת כלי המטבח היקרים השכם והערב על מחסני "המשביר לצרכן" - הסרביסים היקרים לא הופיעו.

אולם, כפי שקבעה הפילוסופיה, "אין דבר הולך לאיבוד בטבע" ואחרי 5 חדשים הופיעו כלי המטבח היקרים בידי סוחרים פרטיים ובמחירים מפולפלים. יתר על כך - לא כל בן אדם היה יכול לזכות בהם.

"בחודאי טעית", קבעה אשת פקיד המכס. "כנראה לא תמיר מפלים את "המשביר המרכזי" לטובה בחלוקת מיצרכי עולים".

כרמלה ויגאל ידין...הרמטכ"ל יושב בפניה

אולם פקידו אגף הפיקוח היו כנראה בדעה אחרת (יותר מדי מכירים הם את משרד האספקה) והחלו בחקירה.

עד מהרה התחזר כי פקיד המכס לא טעה. את הכלים היקרים קיבל "המשביר המרכזי" אלא "משום מה" אוחזנו תקופה ממושכת במחסן ואחרי חדשים נמצאו הכלים היקרים לפתע בידי סוחר קטן (אמנם שמו קליין) לבנוסים גדולים. פשוט, "המשביר המרכזי" במקום לשחוק את הסי- חורה ללקוחותיו, זאת אומרת, לחנויות "המשביר לצרכן" ולקיבוצים - ביצע "מסחר בלתי חוקי (כך נרשם בתיק פלילי) ע"י מכירה למסחר הפרטי ב"שרשרת".

כשנפתח תיק פלילי נגד "המשביר המר- כוזב", פיסרה ההנהלה מיד את הפקיד שבי- צע את הטרנסקציה. אולם הפקחים הם בני-אדם בלתי סנטימנטליים וגיסתה זאת לא שיכנעה אותם בכלל. (אגב אירחא נזכר אחד מהם בבדיחה על הבעל, שתפס את אשתו בעוון בגידה וזרק את הספה החי- צה...) הפקיד הוא פקיד ועברה על החוק היא צברה.

ייתכן שבמשפט יתגלו פרטים עוד יותר מעניינים, על כל פנים המזכיר הכללי של התאחדות הסוחרים קובע שבידיו נמצאים צילומים אורייגנליים מכל הטרנסקציות הא- לה ולעת מצוא יפרסמם. אולם אגף הפיקוח מפסקע אם תמצא שעת כושר כזאת מכיוון שבידיו נמצאים המיסומכים המקוריים.

עופות ובני-אדם

שנת 1932 נחרתה בזכרון אורחי ברית המועצות כתקופת זרועה ללא תקדים. המש- טר הסובייטי, נקמה לסבוטוזה בקולחוי- זים, מכר את החיטה במחירי "דומפינג" בחו"ל וכמה מיליונים תושבים מתו מרעב.

המצב במדינת ישראל עוד רחוק מזה אבל המפקח על המזונות למד כנראה משהו מזה וכתגמול על מכירת לחם להונת עופות קיצץ במנות הקמח למאפיות וגרם ל"בהלת הלחם". יחסר לחם לאנשים, או לא ימכרו דבעלי הלול" - קבע משרד האספקה וקיצץ במכסת הקמח ב-15 אחו.

הלולנים ידעו כנראה איך להסתדר ולפי הודעת המפקח על המזונות, "גדוד" מש- לוחים שלמים של לחם ישר ממאפיות קר- אופרטיביות ופרטיות אל המשקים. בערים קמה בהלה. החלו לאגור לחם וליבש צני-